

Kityi nu ngwa'an Tyu ndyaa se'en ndi'in nten 'in Jesucristo nu ndi'in tijyu'

¹ Kwi' Tyu lkaän nu nda'aän kityi re cha' tsa se'en ndi'in ta'a wan nu msñi wan cha' 'in Jesús, 'wan nu ndi'in tijyu'. Ndiya wan nu ngala wan lo yuu 'in Ponto; lo'o ti ndiya la ta'a wan nu ngala nde lo yuu 'in Galacia, lo'o ndiya wan lo yuu 'in Capadocia, ndiya wan lo yuu 'in Asia, ndiya wan lo yuu 'in Bitinia; lye 'a nnganen yu'wi wan lo chalyuu. Tñan nu nda Jesucristo 'ñaan ni, kan' lka cha' tsa'aän chkwiin' cha' 'in Ni lo'o nchga nten nu ndi'in kichen tijyu'. ² Ti kulo, ngwa jlyo ti' Ndiöse Stian nchga cha' nu ka nu ndyaa nde loo la, kan' cha' ngulo suwi Ni 'wan. Lo'o ni, ngi'ni Tyi'i Ni tñan cha' kanun luwi kasiya 'wan, cha' tukwa wan cha' nu nchkwi' Jesucristo; kwi' nu wa ngujwi lo wsi si'ya wan, ngalu tnen yu cha' kaja ña'an ka luwi ni' kasiya 'wan. Lo'o ni, nchka tiän' cha' ti ku'ni Ndiöse cha' su'we lo'o wan, kwi' ngwaña'an ti ku'ni Ni cha' tiin ti tyi'in ni' kasiya 'wan nchga bra.

*Ndi'in taan cha' kaja chalyuu nu ja tsa tii 'a
'ñaan*

³ Ku'niin tnuan 'in Ndiöse, ti kwi' nu lka Sti Jesucristo nu nka X'naan. Nchka t'nan 'a ti' Ni 'ñaan, kan' cha' y'ni kwi Ni kasiya 'ñaan; lo'o ni, nsu'wi chalyuu kwi 'ñaan, chun' cha' ndyu'u Jesucristo xiya' xa wa ngujwi yu. Lo'o ni, ndi'in taan 'aan

cha' kaja chalyuu nu ja tsaa tii 'a 'ñaan, ⁴ cha' wa ngulaa Jesús 'ñaan 'in nchga cha' kuxi. Ja ska 'a nan nu nsu'wi lo chalyuu ka ku'ni ñu'un cha' kwi nu wa mjwi 'ñaan ni; ja ska 'a nten ka ku'ni ñu'un siya' ti cha' su'we nu kaja 'ñaan nde se'en ndi'in Ndiose xa wa mdyii chalyuu re, ja ndiya 'a nan nu ka ku'ni kuxi 'in cha' kan'. ⁵ Wa msñi wan cha' 'in Ndiose, kan' cha' ngi'ni Ni kwan 'wan ni, ña'ansiin Ni 'wan. Lo'o ja tukwin nsu'wi nu ngula la jwersa 'in, ja tukwin ka tyijin lyo 'in Ndiose. Ja ta Ni chabiya' cha' tyukwa wan cha' kuxi, lo'o bra kan' kulaa Ni 'wan xa wa tyii chalyuu re, cha' wa ndyaa Ni ku'ni xu'we Ni se'en tyi'in wan nde se'en ndi'in Ndiose Sti yu.

⁶ Kan' cha' su'we 'a ka tiye wan ni, ni siya ndiya ya' xi'in ti' wan chun' nchga lo cha' ti'í nu ndijin wan; ja kuwe ti' wan, chin' ti bra ka xi'in ti' wan. ⁷ Ndjijin wan nu ti'í ngwaña'an, chun' cha' nu ña'an biya' Ni 'wan, si chañi cha' msñi wan cha' 'in Ni. Jlyo ti' wan cha' ka'an 'a ndyu'wi lyo chkwan oro; ña'an biya' nten 'in oro lo kii' cha' kala ran, cha' ña'an ne' si chañi cha' xkwi' oro lka ran. Nde loo la wñu'un chkwan oro, tyii cha' 'in ran, ni siya ka'an 'a tñan y'ni ne' cha' tyuwi ran ti kulo. Lo'o cha' nu 'in Jesús nu wa msñi wan ni, ndloo la cha' kan' cha' 'in Ndiose. Ni siya ka'an 'a chkwan oro kaja 'ñaan, ja su'wa ran siya' ti lo'o ykwi' Jesús. Xa wa mdyii ndalo wan 'in nchga cha' ti'í nu ndijin wan, cha' msñi wan cha' 'in Ni, bra kan' tnun 'a cha' su'we nu kaja 'wan bra nu tyo'o tukwa Jesucristo tyaan Ni xiya'; ta Ni ska se'en su'we se'en tyi'in wan lo'o Ndiose Sti Ni, laja xaa nu luwi 'a nde se'en ndi'in Ni.

⁸ Lye 'a nsu'wi tiye wan 'in Jesús, ni siya ja ya ña'an wan 'in Ni; ni siya ni, ti ji ña'an wan 'in Ni, wa ndyaa ña'an ti' wan 'in Ni cha' lu'u Ni. Chañi cha' su'we 'a nka tiye wan ni chun' Jesús; kwi' ngwaña'an, ja ka tyii chkwi' wan nchga cha' su'we nu nsu'wi tiye wan cha' 'in Jesús lo'o xka ta nten. ⁹ Wa ndi'in cha' 'wan lo'o Ni ni, kan' cha' ka jlyo ti' wan cha' chañi kulaa Ni 'wan xa wa mdyii chalyuu.

¹⁰ Ayman nu ykwi' cha' 'in Ndiose lo'o nten nu ngwa s'ni, ytsa' 'a ne' cha' 'in nchga cha' su'we nu ku'ni Ndiose chun' ndi'in la, cha' kulaa Ni 'in nten chalyuu 'in cha' kuxi; xkwi' chabiya' 'in Ndiose ykwi' ne' cha' kan', ni siya ja ngwa biya' su'we ti' ne', ti ykwi' ti ne' kan', sa ña'an cha' nu ku'ni Ndiose chun' ndi'in la, sa ña'an bra nu ku'ni Ni cha' kan'. ¹¹ Tyi'i Krixtu ngwa'u nchga cha' kan' 'in ne', sa ña'an nu ka 'in Krixtu nde loo la, sa ña'an nu ti'í ndi'in cha' tyijin yu lo chalyuu, sa ña'an cha' su'we nu tlyu 'a ka 'in yu bra nu tyaa yu nde se'en ndi'in Ndiose Sti yu xiya'. Ti ngwa s'ni kan' mnaan 'a ayman kan', sa ña'an ka biya' ti' ne' ti ka nu ka Krixtu kan', ni tsan tiyan yu lo chalyuu. ¹² Lo'o ja ngwa biya' ti' ne' bra kan'; ska ti cha' ykwi' Ndiose lo'o ne', cha' si'i ykwi' ne' nu ndi'in cha' ka biya' su'we ti' ne' sa ña'an ka cha' kan' nu ndyaa nde loo la. 'Wan ni, nu ndijyan chalyuu chun' ndi'in la 'in ayman kan', nchka biya' ti' wan ni, cha' wa ynan wan nchga cha' tnun nu y'ni Jesucristo. Wa ytsa' ñi ba cha' kan' 'wan; chabiya' 'in Tyi'i Ndiose ngwa'u ba cha' kan' 'wan, cha' wa nda Ndiose Tyi'i ykwi' Ni mdiyan ni' kasiya 'wa lo chalyuu re. Kwi' ngwaña'an nchga angajle nu ndi'in se'en ndi'in

Ndiose, nchka 'a ti' ka biya' ti' sa ña'an ngwa nchga cha' 'in Krixtu xa nu yan Ni lo chalyuu.

Nchka ti' Ndiose cha' ka luwi kasiya ñaan nchga tsan nu ti ndi'ian lo chalyuu

¹³ Kan' cha' kuwe chin' ti' wan, cha' tiya ti ti' wan tyi'in wan lo chalyuu, cha' nchga tsan tyi'in ta wan 'in cha' su'we tnun nu ku'ni Ni lo'o wan bra nu kulaa ji Ni 'wan; ngwaña'an ka bra nu tyo'o tukwa Jesucristo tyaan Ni xiya'. ¹⁴ Tukwa su'we wan cha' nu ykwi' Ndiose, cha' ka wan sñi' nu su'we 'a ngi'ni; ja ku'ni wan ya ña'an ti cha' kuxi nu ndiya ti' wan, sa ña'an nu y'ni wan ti s'ni, xa nu ja ya ka biya' ti' wan cha' su'we nu ngi'ni Ndiose. ¹⁵ Xkwi' luwi siya' ti lka Ndiose, xkwi' ñi 'a tñan nu ngi'ni Ni; kwi' ngwaña'an, lka Ni nu nka X'naan. Kan' cha' nchka ti' Ni cha' xkwi' luwi 'a ka kasiya 'wan, lo'o xkwi' cha' nu ñi ku'ni wan. ¹⁶ Kan' cha' ndukwa cha' re lo kityi 'in Ndiose: “Ku'ni wan cha' ka luwi kasiya 'wan nchga bra, cha' xkwi' luwi 'a lkañ siya' ti” ndukwin Ndiose.

¹⁷ Xkwi' ñi ti ngi'ni biya' Ni 'in nten, sa ña'an ndyo'o cha' su'we nu y'ni skaa nten, sa ña'an ndyo'o cha' kuxi nu y'ni skaa nten xa nu mdi'in ne' lo chalyuu. Kan' cha' ndi'in cha' kutsen wan chin' bra nu chkwi' wan “Sti ba” lo'o Ndiose. Ndi'in cha' tukwa wan cha' nu nchkwi' Ndiose Stian nchga tsan nu tyi'in wan lo chalyuu, cha' xkwi' cha' su'we ku'ni wan cha' 'in Ni. ¹⁸ Wa mdo'o laa wan 'in nchga cha' kuxi nu mdi'in 'wan, kan' cha' ja ndi'in 'a cha' kuwe ti' wan 'in nchga tñan nu mxnun ayman kula 'ñaan ti ngwa s'ni cha' ku'nian. Ngulo ayman tñan kan' 'ñaan, ni siya jlyo ti' ne' cha' ja kaja ña'an tyo'o laan 'in ki'ya nu ndi'in 'ñaan ni

siya tukwaan nchga cha' kan'. Wa mda Ndiose liya' cha' tyo'oan se'en luwi; lo'o si'i tñi plata lka cha' kan', si'i tñi oro lka nu mda Ni, cha' si tñi lka ran ni, wñu'un ran ni siya lo chalyuu ni ti. ¹⁹ Bra nu ngujwi Krixtu lo wsi, ngalu tnen yu, bra kan' mda yu liya' loo ki'ya nu ndi'in 'ñaan, cha' ngwa Krixtu ña'an ti' ska lomstan nu lu'u nu su'we 'a, nu luwi 'a siya' ti; lo'o tnen Krixtu, kan' lka liya' nu mstyaa Ni cha' kulaa Ni 'ñaan.

²⁰ Ti kulo bra nu ja ya kwiñan Ndiose chalyuu, wa jlyo ti' Ni cha' ndi'in cha' ku'ni Krixtu tñan tnun kan'; lo'o kan' mdi'in ta Ni ña'an bra ka cha' kan'. Bra kan' yan Krixtu, y'ni yu tñan tnun kan', cha' 'ñaan, cha' kaja cha' su'we kan' 'ñaan. ²¹ Chun' tñan nu y'ni Krixtu, kan' cha' ndyaa ña'an ti' wan 'in Ndiose, cha' wa y'ni Ni cha' ndyu'u Krixtu xiya' xa wa ngujwi yu. Lo'o bra kan' mda Ndiose ska se'en su'we se'en tyi'in Krixtu, nde se'en tlyu se'en ndukwa ykwi' Ni. Y'ni Krixtu tñan nu tnun kan', cha' ka xñi wan cha' 'in Ndiose, lo'o kan' ka jlyo ti' wan cha' ka nchga cha' nu ndukwin Ni cha' ka chun' ndi'in la.

²² Lo'o ni, cha' wa ndaya' Tyi'i Ndiose 'wan, wa ndukwa wan cha' nu ñi nu wa ykwi' Ni lo'oan, kan' cha' nchka luwi kasiya 'wan; lo'o ni, ka su'we tiye wan ña'an wan 'in ta'a nten wan. Tyukwi ti tiye wan ka su'we tiye wan ña'an wan 'in ta'a wan sikwa. ²³ Wa ngula wan xiya' ni, lo'o si'i sa ña'an nu ndlyaan 'in jya'aan, cha' bra kan' ndi'in cha' kajaan. Nan wa ngwa kwi kasiya 'wan chun' cha' nu ynan wan cha' nu nchkwi' Ndiose lo'o wan; kwi' Ndiose nu nchga bra lu'u, nu ja ndi'in cha' kaja siya' ti. ²⁴ Kwi' ngwaña'an nchkwi' cha' nu

ndukwa lo kityi 'in Ndiose re:

Ña'an ti' kixin', ngwaña'an lka nten chalyuu.

Lo'o nchga nan nu su'we ña'an nu nsu'wi 'in nten,
lka ran ña'an ti' ska keé nu nsu'wi ni' kixin'
ti; nganaan kixin' kan', bra kan' tsaá tii keé
kan', kityi ran siya' ti.

Kwi' ngwaña'an lka nten lo'o nchga cha' su'we nu
nsu'wi 'in ne' lo chalyuu, su'wa ti tyii cha'
'in ne' lo'o nchga cha' su'we 'in ne'.

²⁵ Lo'o skaa cha' nu nchkwi' Ndiose ni, kanun cha'
kan' nchga bra, ja tsaá tii cha' kan' siya' ti.

Ngwaña'an ndukwin kityi kan'. Kwi' ngwaña'an
cha' su'we nu 'in Ndiose nu ngwa'u ba 'wan, ja
wñu'un cha' kan' siya' ti.

2

¹ Lo'o 'wan ni, ndi'in cha' kulaa ya' wan nchga
cha' kuxi nu nsu'wi tiye wan ña'an wan 'in ta'a
nten wan: ja kwiñi lyo'o wan 'in ta'a wan, ja xu'wi
tukwa cha' tiye wan, ja xitukwi ti' wan 'in ska nan
nu nsu'wi 'in ta'a nten wan, ja chkwi' wan kwentu
'in ta'a nten wan. ² Ña'an ti' ska kuwi' kune' nu
tka ngula ti, ngwaña'an lka wan cha' 'in Ndiose,
cha' nu ngwa xkan' ti msñi wan cha' 'in Ni. Ta'a
ti ngati' kuwi' kune' cha' ngite' 'a ti'; si ja kati' ta'a
ti, ja kaluu 'a yu. Kwi' ngwaña'an 'wan, su'we la
si lye ku'ni wan tñan cha' ku'ni xa'an la wan cha'
'in Ndiose, cha' ña'an ti' styi', ngwaña'an lka cha'
'in Ndiose cha' 'wan. Ngi'ni ran cha' ka ngula la ti'
ni' kasiya 'wan, cha' ka tyo'o laa wan 'in cha' kuxi.
³ Wa yi'o biya' wan chin' styi' kan', kan' cha' nchka
biya' ti' wan cha' su'we 'a nka tiye X'naan ña'an Ni
'ñaan.

Krixtu lka ña'an ti' ska kee nu nsu'wi kiya' na'an

⁴ Ti kwi' Krixtu nu nka X'naan ni, ña'an ti' ska kee nu nsu'wi kiya' na'an, ngwaña'an lka yu, ni siya lu'u ykwi' yu. Ndukwin nten chalyuu nu nchka ti' kwiñan na'an cha' ja su'we kee kan'; ja ka ku'ni ne' tñan su'we lo'o ran, ndukwin ne'. Lo'o ti kwi' Jesús lka nu wa ngulo suwi Ndiose 'in cha' ka tñan 'in Ni, cha' tyukwa yu nde se'en ndukwa kiya' cha', nchga cha' nu ndi'in 'in Ndiose.

Kan' cha' ndi'in cha' sten su'we tiye wan cha' 'in Krixtu kan', ⁵ cha' lo'o wan ka wan ña'an ti' tyuu cha' tya' ska na'an 'in Ndiose, ni siya ña'an lu'u ti wan. Bra kan' xñi Ndiose tyuu kan', cha' kwiñan Ni ska na'an nu kti 'a cha' 'in Ni. Ti kwi' ti cha', nchga wan lka wan ña'an ti' sti jo'o nu luwi 'a kasiya 'in, cha' ka 'wan xtya wan lomstan tloo Ndiose se'en ndukwa Ni nde ni' kwan chun' Jesucristo; lomstan kan' lka wan, ti ykwi' ti wan, si chañi cha' tyukwi ti tiye wan nchka ti' wan tukwa wan cha' nu nchkwil Ni. ⁶ Nde ña'an ndukwa cha' lo kityi 'in Ndiose:

Ña'an wan 'aan. Wa ngulo suwiñ 'in ska nten nu ndloo 'a cha' 'in, ña'an ti' ska kee tnun nu ka'an 'a nsu'wi lyo, ndukwin Ni.

Xtyaän 'in yu kan', cha' ka yu kee nu nsu'wi kiya' na'an 'ñaän nde kichen Sión.

Lo'o nchga nten nu xñi cha' nu chkwi' yu kan', ka su'we tiye ne' bra kan'; chañi 'a nchga cha' nu nchkwil yu kan'.

Ngwaña'an lka cha' nu ndukwa lo kityi kan'.

⁷ Lo'o 'wan ni, ndloo 'a kee kan' cha' 'wan, 'wan nu msñi wan cha' 'in Ndiose; kuxi 'a cha' ka 'in nten nu ja ndyaa ña'an ti' 'in Ndiose siya' ti. Nde ña'an ndukwa cha' lo kityi cha' 'in kee kan':

Wa mxkwan yu nu nñan na'an kee tnun kan' ti kulo, cha' ja su'we ña'an kee kan', nxke' ti' yu;

lo'o ni, wa mjwi tñan nu ku'ni kee kan', cha' nduun ran se'en tnun la nchka chabiya' 'in Ndiose.

⁸ Nde ña'an ndukwa xka cha' nu nchkwi' 'in kee kan' xka se'en lo kityi:

Tyukwa kee kan' kiya' nten, tlyuu ne' tuwiin se'en ndijyan ne' bra nu tyukwa kee kiya' ne'.

Ngwaña'an ndukwa cha' lo kityi kan'. Wa mlyuu ne' tuwiin cha' ja mdukwa 'a ne' cha' nu nchkwi' Ndiose. Y'ni Ndiose ngwaña'an cha' ja ka tya'an ne' tuwiin nu ñi 'in Ni si ja xñi ne' cha' 'in Ndiose.

Nten nu ndi'in cha' 'in lo'o Ndiose

⁹ 'Wan ni, wa ngulo suwi Ndiose 'wan cha' ka wan ska ta nten nu ngi'ni tnun 'in Ni. Lka wan ña'an ti' ska ta sti jo'o nu cha' 'in Ndiose nu nka ndloo siya' ti; ña'an ti' ska ta nten luwi, ngwaña'an lka wan, cha' ka ku'ni tnun wan 'in Ndiose nchga tsan. Nchkwi' Ni lo'o wan: “Nten 'ñaän lka wan” ndukwin Ni. Kan' cha' nchka 'a ti' Ni cha' chkwi' wan lo'o nchga nten nchga cha' su'we nu ngi'ni Ndiose lo'o wan; wa ngulaa Ni 'wan 'in chalyuu kuxi se'en tla 'a, cha' kaja chalyuu kwi 'wan nu xaa 'a cha' 'in Ndiose. ¹⁰ Wa lka wan nten 'in Ndiose ni, ni siya ja mdi'in cha' 'wan lo'o Ni siya' ti nu ngwa s'ni la. Kwi' ngwaña'an, wa nchka biya' ti' wan ni, cha' nchka t'nan 'a ti' Ni 'wan, ni siya ti ngwa s'ni la ja ngwa biya' ti' wan cha' 'in Ndiose siya' ti.

Ndi'ian lo chalyuu cha' ku'nian nchga tñan nu nchka ti' Ndiose cha' ku'nian

¹¹ 'Wan ta'a su'we ndi'ian, ndi'in cha' tyi'ian nde se'en ndi'in Ndiose nu ndyaa nde loo la, kan' cha'

su'we si tyi'ian lo chalyuu sa ña'an si lkaan nten nu mdo'o tijyu' nu ja nsu'wi na'an tyi nde re. Lye 'a chkwiin' lo'o wan ni, cha' ja ku'ni wan ya ña'an ti cha' kuxi nu jñan tiye wan cha' ku'ni wan; ja tukwa wan cha' kuxi kan', lo'o ngwaña'an ja ka 'in ran ku'ni ñu'un ran 'wan. ¹² Xkwi' cha' nu ñi ku'ni wan sikwa; xkwi' cha' su'we ku'ni wan tloo nten, nten nu ja ndyaa ña'an ti' 'in Ndiose siya' ti, cha' lo'o ne' kan' ka biya' ti' ne' cha' nten su'we lka wan. Nu ni, nxke' ti' ne' kan', cha' kuxi 'a nten lka wan, kan' cha' su'we la si xkwi' cha' su'we ku'ni wan cha' ña'an nten kan' 'wan; bra kan' ki'ya ne' kan' kwenta cha' chañi cha' lka wan nten su'we. Lo'o nten kan' ku'ni tnun 'in Ndiose tsan nu ku'ni biya' Ni 'in nchga nten bra kan'.

¹³ Chabiya' 'in Jesucristo nu nka X'naan tukwa wan cha' nu nchkwi' nchga nu nka ndloo, ni siya ree nu nka ndloo la tyukwi ña'aan nasiyun re, ¹⁴ ni siya ne' gobernador nu nka tñan 'in ree kan'. Nu nka gobernador ni, nda yu nu ti'í 'in nten nu ngi'ni cha' kuxi, lo'o ngi'ni tnun yu 'in nchga nten nu ngi'ni cha' su'we. ¹⁵ Nchka ti' Ndiose cha' ku'ni wan xkwi' cha' su'we, cha' ja ka chkwi' nten cha' kuxi 'wan bra kan'; ni siya nten nu ja nchka ti' ka biya' ti', ni siya nten nu ja jlyo ti' siya' ti; ja ska ya' kaja ña'an xtya ne' kan' ki'ya 'wan bra kan'. ¹⁶ Nten nu ndi'in su'we ti lka wan ni, kan' cha' su'we si tukwa wan cha' 'in nu nka ndloo 'wan lo chalyuu; msu 'in Ndiose lka wan ni, kan' cha' su'we la si ku'ni wan tñan nu 'in Ndiose sikwa, cha' ka ña'an xka ta nten cha' ndi'in cha' 'wan lo'o Ni. ¹⁷ Su'we si tukwa wan cha' nu chkwi' nchga nten. Kwi' ngwaña'an, su'we ti ka tiye wan ña'an wan 'in nchga nten nu ndi'in cha' 'in lo'o Krixtu, cha' ta'a

wan lka ne' kan'. Ndi'in cha' kutsen wan chin' 'in Ndiose, kwi' ngwaña'an ndi'in cha' kuwe ti' wan 'in ree nu nka ndloo siya' ti lo chalyuu.

Sa ña'an nu ndi'in cha' ku'ni msu lo'o x'nan yu

¹⁸ 'Wan nu lka wan msu 'in nten ni, tukwa su'we wan tñan nu ndlo x'nan wan, ni siya nduwe ti' x'nan wan 'wan chun' su'we nka tiye yu ña'an yu 'wan, ni siya ja nduwe 'a ti' yu 'wan chun' xa'an tiye yu. ¹⁹ Su'we 'a ngi'ni ska msu nu lka nten 'in Ndiose, bra nu ndalo 'a yu 'in x'nan yu, ni siya chen 'a ña'an ngi'ni x'nan yu lo'o yu, ni siya ska cha' nchka ti ti' x'nan yu, ta nu ti'í 'in yu. ²⁰ Lo'o bra nu jwi'in x'nan msu kan' 'in yu si'ya ska cha' kuxi nu y'ni yu, ndi'in cha' talo msu kan' tyijin yu nu ti'í. Lo'o chabiya' 'in Ndiose ni, su'we 'a ngi'ni ska msu nu talo 'a 'in x'nan yu bra nu ta x'nan yu nu ti'í 'in yu cha' nchka ti ti' x'nan yu, ni siya su'we 'a ndukwa msu kan' tñan ndlo x'nan yu. ²¹ Ti bra nu ngulo suwi Ni 'wan, ti bra kan' jlyo ti' Ni cha' ngwaña'an ta nten nu ti'í 'wan, sa ña'an nu mda ne' nu ti'í 'in Krixtu ti kulo la cha' 'wan. Kwi' ngwaña'an y'ni Krixtu, cha' kwa'u Ni 'wan sa ña'an ka talo wan bra nu ta ne' nu ti'í 'wan. ²² Ja ska ki'ya mdi'in 'in Krixtu, ja ska cha' kwiñi ykwi' yu; ²³ ni siya kuxi 'a ykwi' nten lo'o yu, ja ska 'a cha' tlá mxkwen yu 'in ne'; mda 'a ne' nu ti'í 'in yu, lo'o ja msin' ti' yu 'in ne' bra kan'. Ska ti lo'o Ndiose Sti yu ykwi' yu cha' 'in cha' kuxi nu ngi'ni ne' lo'o yu, cha' ska ti Ndiose lka nu ñi 'a ngi'ni biya' Ni 'in nten. ²⁴ Ti kwi' Krixtu ngwi'ya yu nchga yuwe' nu ndi'in 'ñaan. Ska ya' ti mstyane' 'in yu lo wsi cha' ku'ni tyii ki'ya nu ndi'in 'ñaan ta'aan, cha' tyo'o laan 'in

cha' kuxi. Kan' cha' ka tyi'ian lo chalyuu ni cha' 'in Krixtu, cha' ngwaña'an xlyaan ku'nian nchga cha' su'we nu nchka ti' X'naan cha' ku'nian. Chun' nu ti'í nu mdijin Krixtu, kan' cha' tyii nchga cha' kuxi nu nsu'wi ni' kasiya 'ñaan, sa ña'an nu nchkaa ska se'en nu ti'í 'ñaan. ²⁵ Lo'o ni, ja nda'an yu'wi 'a wan, sa ña'an nda'an slya' nu mna' yu'wi; nan wa mxitukwi wan ndijyan wan se'en ndi'in X'nan wan nu ña'ansiin kasiya 'wan.

3

Sa ña'an ndi'in cha' tyi'in nten lo'o kwilyo'o ne'

¹ Kwi' ngwaña'an 'wan ne' kuna'an ni, ndi'in cha' tukwa wan cha' nu nchkwi' kwilyo'o wan, cha' nu ki'yu nka ndloo 'in nu kuna'an, ni siya ti ji kunan nu ki'yu kan' cha' 'in Ndiose. Bra nu ña'an kwilyo'o wan nchga cha' su'we nu ngi'ni wan, bra kan' xñi yu cha' 'in Ndiose, ni siya ja ya chkwi' wan cha' kan' lo'o yu. ² Bra nu ña'an kwilyo'o wan cha' nganan wan cha' nu nchkwi' yu lo'o wan, cha' luwi kasiya 'wan, ja chan lo'o yu kunan yu cha' nu ñi 'in Ndiose bra kan'. ³ Nchga wan ne' kuna'an, su'we si ku'ni xu'we wan kichan' ke wan; ni siya ja n'ni cha' kwiji wan ka'an 'a tyempu, ka'an 'a tñi 'wan, cha' ku'ni xu'we wan kichan' ke wan. Lo'o ja ndi'in cha' tyukwi chkwán nskan wan nu ka'an 'a ndyu'wi lyo, ja ndi'in cha' ku' wan te' nu ka'an 'a nga'an. Si'i te' nchku' ska nu kuna'an nu ngi'ni cha' chañi su'we la ña'an ne'. ⁴ Ndiose ndiya la ti' Ni 'in nu kuna'an nu su'we 'a nka tiye; nu kuna'an nu ja liye' ti', nu kuna'an nu ja xa'an tiye, kan' lka nu ndiya la ti' Ni ña'an Ni 'in. Sa ña'an lka ska nan nu su'we 'a ña'an, nu ka'an 'a ndyu'wi lyo,

ngwaña'an lka nu kuna'an nu ja kuxi ngi'ni tloo Ndiose. ⁵ Ja kuxi tiye nu kuna'an ayman nu mdi'in cha' 'in lo'o Ndiose nu ngwa s'ni. Su'we 'a ña'an ne' kula kan', cha' y'ni tnun ne' 'in Ndiose, kwi' ngwaña'an mdukwa ne' cha' nu ykwi' kwilyo'o ne'. ⁶ Kwi' ngwaña'an y'ni ayman Sara. Kwi' kan' nu mdukwa cha' nu ykwi' ayman Abraham nu ngwa kwilyo'o; “X'naän” ykwi' lo'o yu. Lo'o 'wan nu kuna'an ni, wa lka wan sa ña'an si lka wan sñi' Sara kan' ni, si xkwi' cha' su'we ku'ni wan. Ja ndi'in cha' kutsen wan, ja ndi'in cha' kuwe 'a ti' wan bra kan'.

⁷ Kwi' ngwaña'an 'wan yu ki'yu, su'we ti tyi'in wan lo'o kwilyo'o wan, ña'ansiin su'we wan 'in kwilyo'o wan; ni siya kti la chin' cha' 'in ne' kuna'an, ska nka ti tyukwaa wan cha' 'in Ndiose, cha' wa nda Ni chalyuu nu ja tsaa tii 'a 'in ta'a tyukwaa wan. Si ngwaña'an xkwi' su'we ti ku'ni wan, su'we ti tyi'in wan na'an tyi wan sikwa; bra kan' ja kaja 'a cha' kuxi nu ku'ni tukwi 'wan cha' chkwi' wan lo'o Ndiose.

Ndiya nu tyijin nu ti'í, ni siya xkwi' cha' su'we wa y'ni

⁸ Nchga wan ni, ndi'in cha' ska ti ka tiye wan lo'o ta'a msñi wan cha' 'in Krixtu; ndi'in cha' kuwe ti' wan 'in ta'a wan, ndi'in cha' ña'ansiin su'we wan 'in ta'a wan. Kwi' ngwaña'an, chka t'nan ti' wan 'in ta'a wan, ja ku'ni liye' ti' wan 'in ne' kan'. ⁹ Ja ku'ni wan cha' kuxi lo'o ta'a nten wan, ni siya ti kulo wa y'ni ne' cha' kuxi lo'o wan; kwi' ngwaña'an, ja ku'ni tlá wan 'in ne', ni siya tlá 'a ykwi' ne' 'wan ti kulo. Wa ngulo suwi Ndiose 'wan cha' taya' Ni 'wan, kan' cha' su'we la si chkwi' wan lo'o Ni cha'

taya' Ni 'in ne' kan', ni siya tlá 'a ne'. ¹⁰ Nde ña'an ndukwa cha' lo kityi 'in Ndiose:

Nchga nten nu nchka ti' kaja chalyuu su'we 'in, cha' ka su'we tiye,

ndi'in cha' ku'ni ne' kan' kwenta 'in ne', ti ykwi' ti ne', cha' ja chkwi' 'a ne' cha' kuxi;

kwi' ngwaña'an, ja su'we si chkwi' ne' ska cha' kwiñi.

¹¹ Ndi'in cha' kulaa ya' ne' kan' 'in nchga cha' kuxi nu ndi'in 'in ne', cha' ja ku'ni 'a ne' cha' kuxi kan'.

Ndi'in cha' ku'ni ne' kan' xkwi' cha' su'we.

Lo'o kan' ndi'in cha' taya' ne' kan' 'in ta'a nten ne' nchga tsan, chun' su'we nka tiye ne' ña'an ne' 'in ta'a nten ne'; lo'o ngwaña'an, ja ndi'in cha' xuun ta'a ne' kan' bra kan'.

¹² Su'we la si ngwaña'an ku'ni ne'; ña'ansiin su'we X'naan 'in nten nu su'we tiye kan' bra kan', kunan Ni bra nu chkwi' ne' kan' lo'o Ni; ni siya ku'ni tlá Ni 'in nten nu xa'an tiye.

Ngwaña'an nchkwi' kityi kan'.

¹³ Ja ndi'in cha' ku'ni nten cha' kuxi lo'o wan, si xkwi' cha' su'we ku'ni wan. ¹⁴ Ja chan tiya bra nu ka ti'í ti' ne' 'wan chun' ska cha' su'we nu ngi'ni wan, su'we la si ja ka xi'in ti' wan bra kan'; ja kuwe ti' wan, ja kutsen wan 'in ne' kan'. ¹⁵ Tyukwi ti tiye wan ku'ni tnun wan 'in Krixtu, cha' chañi lka Ni X'naan. Kwi' ngwaña'an, kuwe chin' ti' wan sa ña'an xkwen wan 'in nten bra nu kunicha' ne' 'wan ña'an ti' cha' re: “¿Ni cha' lka ndyaa ña'an 'a ti' wan cha' ti kan Krixtu xiya' a?” Su'we ti xkwen wan 'in ne' kan', ja chkwi' wan cha' kuxi lo'o ne' kan'. ¹⁶ Xkwi' cha' su'we ku'ni wan lo'o

nten sikwa, cha' ka kanun luwi kasiya 'wan; bra kan' ka jyu'u ti' ne' kwiñi kan', kwi' nu nchkwi' kwentu 'wan, chun' cha' su'we nu ngi'ni wan cha' 'in Krixtu. ¹⁷ Si ndi'in cha' tyijian nu ti'í, su'we la ta ne' nu ti'í 'ñaan chun' ska cha' su'we nu ngi'nian, si ta Ndiose chabiya' 'in ne'; si wa y'nian ska cha' kuxi ni, ñi 'a ndyo'o cha' ta ne' nu ti'í 'ñaan bra kan'.

¹⁸ Ngujwi Krixtu si'ya ki'ya nu ndi'in 'ñaan, ni siya luwi siya' ti kasiya 'in yu; mdijin yu nu ti'í si'yaan, cha' kuxi 'a tiyeen. Lo'o ni, ka kalaan se'en ndi'in Ndiose chabiya' 'in Krixtu. Ska ya' ti mda ne' nu ti'í 'in Krixtu, mdyii tñan 'in yu lo chalyuu bra kan'. Yjwi nten 'in ña'aaan tijyan kuna' Jesucristo, lo'o Tyi'i Ndiose y'ni cha' ndyu'u yu xiya'. ¹⁹ Tyi'i Krixtu ngwa nu ndyaa ni' ña'an chkwan se'en ndi'in ayman nde lo jwlyaa, cha' chkwi' lo'o nchga ayman nu ndi'in la kwa. ²⁰ Ja mdukwa 'a ayman kan' cha' nu ykwi' Ndiose nu ngwa s'ni bra nu mdi'in ne' lo chalyuu. Wa yu'wi chin' ayman kan' nu mdi'in lo chalyuu tyempu nu ngwiñan ayman Noé yka na'an kan'. Wa mdi'in ta 'a Ndiose 'in ne' kan' nu ngwa bra kan', ngwa ti' Ni cha' tukwa ne' kan' cha' 'in Ni, lo'o ja mslyaa 'a ne' kan'; kan' cha' snu' ti nten yten ni' yka na'an kan' bra nu ngwi'ya tyoo tlyaa kan'. ²¹ Sa ña'an nu ngulaa Ni 'in ne' nu mdi'in ni' yka na'an kan' lo tyi'a nu ngwa s'ni, cha' mdukwa ne' kan' cha' nu ykwi' Ni; ngwañan tyo'o laa wan ni, cha' ndukwa wan cha' nu nchkwi' Ni. Wa ndyaa wan lo tyi'a cha' tyukwatya wan. Si'i nan kata tian chku ndyo'o cha' kan', si'i cha' kuu' kunaan', kan' cha' ndyukwatyaan. Nde ndiya sa ña'an ndyo'o cha' kan': Nan njñaan 'in Ndiose cha' xnun luwi

Ni kasiya 'ñaan chun' ndyu'u Jesucristo xiya', kan' cha' ndyukwatyaan. ²² Wa ndyaa Jesucristo nde ni' kwan, lo'o ni ndi'in yu la'a se'en kwin nde se'en ndukwa Ndiose. Lo'o Jesucristo, ndloo lka Ni 'in nchga angajle 'in Ndiose; lka Ni ndloo 'in nchga nu nka tñan, lka Ni ndloo 'in nchga kwi'in su'we nu nchka chin' 'in; lka Ni ndloo siya' ti.

4

Ku'nian sa ña'an tñan nu nchka 'ñaan chabiya' 'in Ndiose

¹ Bra nu ndyu'wi ti' wan sa ña'an mdijin Krixtu nu ti'í lo chalyuu, bra kan' ka ngula la ti' ni' kasiya 'wan cha' talo wan bra nu tyijin wan nu ti'í; sa ña'an nu mdalo Krixtu, kwi' ngwaña'an ka talo wan bra nu tyijin wan nu ti'í. Lo'o ja ka tyijin lyo cha' kuxi 'wan si lo'o wan tyijin wan nu ti'í ngwaña'an. ² Lo'o bra kan' cha' kuxi nu ndiya ti' nten chalyuu, ja ka 'a cha' kan' ndloo 'wan tyukwi nu ti ndi'in wan lo chalyuu; xkwi' tñan nu ndiya ti' Ndiose cha' ku'ni wan, kan' lka tñan nu ku'ni wan ni, cha' ska ti Ndiose ka ndloo 'wan ni. ³ Tyempu nu wa mdijin wan, wa y'ni wan nchga cha' kuxi sa ña'an nu ndiya ti' nten nu ja ndi'in cha' 'in lo'o Ndiose siya' ti. Ya' la sa kwa ti cha' kuxi ku'ni wan; kan' cha' ni, ja ku'ni 'a wan cha' chen ña'an lo'o ta'a nten wan, ja ku'ni 'a wan ya ña'an ti cha' kuxi nu mdiya ti' wan nu ngwa s'ni; ja ndi'in cha' ka ku'wi wan, ja tyijin ta ku wan, lo'o ko'o wan, sa ña'an nu ngi'ni nten nu ja nduwe ti' bra nu ndi'in ne' ska ta'a; ja ku'ni tnun wan 'in nkwin jo'o, cha' chen 'a ña'an cha' kan' cha' 'in Ndiose. ⁴ Y'ni 'a wan cha' kuxi kan' nu ngwa s'ni kan'; lo'o ni, ti kwi' nten nu

ngwa ta'a su'we nsu'wi wan ti s'ni kan', nduwe 'a ti' ne' cha' ja xlyaa 'a wan ku'ni wan nchga cha' kuxi nu y'ni wan bra kan'. Ja nchka biya' ti' ne', ni cha' lka ja ngi'ni 'a wan ngwaña'an ni, kan' cha' nchkwi' ne' kwentu 'wan. ⁵ Ja kuwe ti' wan, ja kaja cha' chkwi' ne' kan' lo'o Ndiose si'ya cha' kuxi nu y'ni ne' chalyuu. Lo'o ndla ti tiya tsan nu ku'ni biya' Ni 'in nchga nten, ni siya ayman, ni siya nten nu ti ndi'in lo chalyuu. ⁶ Kwi' ngwaña'an ayman nu wa ngujwi s'ni kan', nu wa ynan cha' su'we 'in Jesucristo, nten chalyuu ti ngwa ne' kan', kan' cha' ngujwi ne', sa ña'an nu ndi'in cha' kaja nchga nten; lo'o ku'ni Tyi'i Ndiose cha' tyu'u ne' kan' xiya', cha' kaja chalyuu nu ja tsaa tii 'a 'in ne' kan', cha' wa msñi ne' cha' 'in Jesús.

⁷ Wa tyii ti cha' 'in nchga nan nu nsu'wi lo chalyuu; kan' cha' su'we la si ku'ni wan kwenta 'wan, ti ykwi' ti wan, cha' tiya ti ti' tyi'in wan lo chalyuu cha' ka ku'ni wan cha' su'we, cha' ta'a ti ka chkwi' wan lo'o Ndiose. ⁸ Tñan nu ndloo 'a cha' ku'ni wan ni, ndi'in cha' xkwi' ka su'we ka tiye wan ña'an wan 'in ta'a nten wan. Si ngwaña'an nka tiyeaan ña'aan 'in ta'aan, bra kan' ku'nian cha' tlyu ti' 'in ta'aan bra nu ndiya cha' kuxi nu y'ni ta'aan lo'oan. ⁹ Ta wan na'an tyi wan tyi'in ta'a nten wan, lo'o ta wan nan ku ne' bra nu tiyan ne' se'en ndi'in wan; ja chkwi' wan cha' ti' 'in ta'a wan chun' mdiyan ne' se'en ndi'in wan. ¹⁰ Xu'we ti mda Ndiose sa ña'an ku'ni skaa wan ska tñan su'we, ta'a wan nu msñi wan cha' 'in Jesús. Sa ña'an nu mdaya' Ni 'ñaan cha' chka t'nan tian' 'in ta'a ntean, kwi' ngwaña'an ndi'in cha' tayaan' 'in ne' xa nu ku'nian tñan nu nda Ni cha' ku'nian

kwenta skaan. ¹¹ Kwa'u wan cha' 'in Ndiose 'in nten, si kan' lka tñan nu wa nda Ni 'wan cha' ku'ni wan; kwa'u wan nchga cha' nu nchka ti' Ni chkwi' Ni lo'o ne'. Kwi' ngwaña'an, taya' wan 'in ta'a nten wan lo'o tyukwi jwersa nu nda Ni 'wan, si kan' lka tñan nu wa nda Ni 'wan cha' ku'ni wan. Bra nu ña'an nten cha' su'we nu ngi'ni wan, bra kan' ku'ni tnun ne' 'in Ndiose chabiya' 'in Jesucristo. Lo'o bra kan' ja tsa' tii 'a cha' ku'ni tnun nten 'in Krixtu kan', cha' Krixtu lka ndloo siya' ti. Ngwaña'an ka sikwa.

Nten nu ndi'in cha' 'in lo'o Jesucristo ndi'in cha' tyijin ne' nu ti'í

¹² 'Wan ta'a su'we ndi'ian, ni siya lye 'a ti'í ti' nten 'wan, ña'an ti' si nsu'wi wan nchkin wan lo kii', ja kuwe 'a ti' wan; ja su'we si tya'an 'a cha' tiye wan bra kan', ña'an ti' si nu ja ndi'in cha' tyijin wan nu ti'í, nxke' ti' wan. Ngwa ti ña'an ka biya' ti' Ndiose si cha'ni cha' ndi'in cha' 'wan lo'o Ni, o ta si cha' kwi'ni kan'. ¹³ Tyaa yu'wi ti' wan sa ña'an nu ti'í ti' nten 'in Krixtu, lo'o bra kan' ka su'we tiye wan cha' ngwaña'an ti'í ti' nten 'wan ni. Tnun 'a nchka Krixtu kwenta 'in Ndiose, lo'o lye 'a xu'wi xaa 'in Ni bra nu kan Krixtu xiya' chun' ndi'in la; bra kan' ka su'we la tiye wan. ¹⁴ Bra nu chkwi' nten cha' ti'í 'wan chun' nu lka wan nten 'in Krixtu, ka su'we tiye wan cha' ndi'in Tyi'i Ndiose lo'o wan, kwi' ngwaña'an tnun 'a cha' su'we ndi'in 'in Ndiose. Nchkwi' ne' kan' cha' kuxi 'in Ndiose; 'wan ni, su'we 'a ngi'ni tnun wan 'in Ni. ¹⁵ Ja su'we siya' ti si ku'ni wan cha' kuxi. Ndi'in 'a cha' tyijin nten nu ti'í xa wa y'ni ne' cha' kuxi; bra wa yjwi ne' 'in ta'a nten ne', bra wa y'ni ne' kunan nan nu

nsu'wi 'in ta'a nten ne', xa wa y'ni ne' xka lo cha' kuxi nu ja nsu'wi chabiya' ku'ni ne', xa nu nxuun ne' lo'o ne' nu nka ndloo, ñi 'a si tyijin ne' kan' nu ti'í. ¹⁶ 'Wan ni, ja ndi'in cha' ka jyu'u ti' wan si ta ne' nu ti'í 'wan cha' lka wan nten 'in Jesucristo; ku'ni tnun wan 'in Ndiose cha' ngwaña'an nchka 'wan bra kan'.

¹⁷ Wa ndiya bra cha' tyisnan Ndiose ku'ni biya' Ni 'in nchga nten; kulo tyisnan Ni lo'o nten nu ndi'in cha' 'in lo'o Ni; kan' cha' si tyijian chin' nu ti'í ni, bra nu tka mdyisnan ti nchka biya' 'in nten, kan' ka biya' tian' cha' tnun la cha' ka bra nu ta Ni nu ti'í 'in nten kuxi chun' ndi'in la. Bra kan' ta Ni nu ti'í 'in nten nu ja xlyaa tukwa cha' su'we 'in Ndiose. ¹⁸ Tukwi 'a cha' tyo'o laa nten nu ngi'ni cha' su'we ti; nten xa'an ni, kwi' nten nu ndi'in cha' kuxi 'in, tyii cha' 'in ne' kan' siya' ti. ¹⁹ Ndiijin wan chin' nu ti'í ni chabiya' 'in Ndiose. Wa jlyo ti' Ni cha' kan', lo'o ja kulaa ya' Ni 'ñaan si ngwaña'an. Ndi'in cha' ti ku'nian xkwi' cha' su'we, cha' ña'an ti xñian cha' 'in Ndiose nu mñan nchga lo nan, ni siya tyijian nu ti'í; chañi cha' ña'ansiin Ni 'ñaan bra kan'.

5

Cha' nu nchkwi' Tyu lo'o nten ta'a msñi yu cha' 'in Jesucristo

¹ Ska yu kula nu nka ndloo lkaän, lo'o ni, nchka tiän' chkwiin' ska cha' lo'o wan yu kula ta'aan. Lo'oön, wa na'aän 'in Krixtu bra nu mda ne' nu ti'í 'in yu, kan' cha' jlyo tiän' cha' su'wa ti tyi'ian ta'aan nde se'en ndi'in Ndiose, cha' ña'aan cha' tnun nu ka nde kwa bra kan'. ² Ndi'in cha' ña'ansiin su'we

wan 'in ta'a wan, ska ta ta'a wan nu ndi'in ska kichen se'en lka wan ndloo 'in ne'. Sa ña'an ngi'ni slya', ngwaña'an ngi'ni ne' kan'; ña'an ti' nten nu ña'ansiin 'in slya', kwi' ngwaña'an lkaan, yu kula ta'aan. Ndi'in cha' tayaan' 'in ta'aan cha' kanun tsaa cha' 'in Krixtu ni' kasiya 'in ne'. Tyukwi ti tiye wan ku'ni wan tñan kan', cha' ngwaña'an nchka ti' Ndiose cha' ku'nian; ja ndi'in cha' tatsaa ta'a wan 'wan cha' ku'ni wan tñan kan'. Kwi' ngwaña'an, ja su'we si ka'an 'a liya' xñi wan 'in ne' cha' ku'ni wan tñan kan', su'we la si tyukwi ti tiye wan ku'ni wan tñan kan' cha' 'in Ndiose. ³ Ja lka wan x'nan ta'a wan, kan' cha' su'we ti ku'ni wan se'en ndi'in ne', cha' ka biya' ti' xka ta ta'a wan sa ña'an ndi'in cha' ku'ni ne' lo chalyuu. ⁴ Lo'o bra nu tyaan X'naan nu nka ndloo la ti, ta Ni nu su'we nu kaja 'wan bra kan'. Ja tsaa tii 'a siya' ti nu su'we nu ta Ni 'ñaan ta'aan nu lkaan tñan cha' ña'ansiin 'in ska ta nten 'in Ni; si'i ña'an ti' liya' nu kaja 'ñaan xa wa y'nian ska tñan lo chalyuu, kan' nu bra ti tyii cha' 'in ran.

⁵ Kwi' ngwaña'an 'wan yu kune', chkwii'n' ska cha' lo'o wan. Tukwa wan nchga cha' nu chkwii' yu kula nu nka ndloo 'wan. Lo'o ngwaña'an, ndi'in cha' taya' wan 'in ta'a nten wan; ja su'we si ku'ni siye' wan lo'o ne' kan'. Nde ndiya ska cha' nu ndukwa lo kityi 'in Ndiose:

Ña'an ti'í Ndiose 'in nten nu ngi'ni siye' lo'o ta'a nten, lo'o taya' 'a Ni 'in nten nu ja nchkwii' cha' tnun lo'o ta'a nten.

⁶ Kan' cha' tukwa wan cha' nu nchkwii' Ndiose nu nka ndloo la ti, cha' ja ku'ni siye' wan lo'o ta'a nten wan; wa jlyo ti' Ndiose ni tsan lka nu ku'ni Ni cha' ka tnun la cha' 'wan. ⁷ Katsa' wan 'in Ndiose nchga

cha' nu nda'an tiye wan, lo'o bra kan' ku'ni Ni cha' ja kuwe 'a ti' wan 'in cha' kan'. Chañi 'a cha' nduwe 'a ti' Ni 'wan.

⁸ ¡Cha' tiya ti ti' wan tyi'in wan lo chalyuu! Ja kaja' wan, cha' ykwi' kune' xa'an lka nu nxuun lo'o wan, ngwaña'an kwi' se'en 'a nduun yu kan' se'en ndi'in wan. Ña'an ti' ska kwichi nu tlá 'a nu nda'an naan 'in ska nten cha' ku, kwi' ngwaña'an sa ti nda'an kune' xa'an kan' tyukwi ña'aan chalyuu. ⁹ Xñi su'we wan cha' 'in Ndiose cha' ka ngula la ti' ni' kasiya 'wan; bra kan' ja ndi'in cha' ta wan chabiya' tyijin lyo kune' xa'an 'wan. Kwi' ngwaña'an ka jlyo tian' cha' ska ti biya' ndijin ta'aan nu ti'í tyukwi ña'aan chalyuu. ¹⁰ Chin' ti tsan ti tyijin wan nu ti'í ni. Xa wa mdyii tsan nu tyijin wan nu ti'í, bra kan' ku'ni Ndiose cha' ka su'we wan, ku'ni Ni cha' ka ngula la ti' ni' kasiya 'wan xiya'; ta Ni jwersa 'wan, cha' xkwi' su'we 'a ngi'ni Ni lo'oan. Chabiya' 'in Krixtu wa ngulo suwi Ni 'ñaan cha' ka tyi'ian nde se'en tnun se'en ndi'in ykwi' Ni. ¹¹ Lo'o ja tsaa tii 'a tsan nu ku'niin tnuan 'in Ndiose nde kwa bra kan', cha' nka Ni ndloo la ti. Kwi' ngwaña'an ka sikwa.

Mdyii ykwi' Tyu lo'o ne'

¹² Jlyo tiän' cha' su'we 'a msñi Silvano ta'aan cha' 'in X'naan; yu kan' lka nu lye 'a mdaya' 'ñaän cha' ngwa'an ba kityi xuwe re cha' tsaa se'en ndi'in wan. Lo'o ni, nchka tiän' cha' ka ngula la ti' ni' kasiya 'wan, cha' chañi cha' tnun 'a cha' su'we ngi'ni Ndiose lo'oan. Jlyo tiän' cha' kan', kwi' ngwaña'an su'we 'a si lo'o wan tyu'wi ti' wan cha' kan', sa ña'an lka cha' nu ndaya' Ni 'ñaan nchga tsan.

¹³ Tyukwi ska ta nten 'in Jesucristo nu ndi'in nde Babilonia re nchka ti' ne' chkwi' su'we ti ne' lo'o wan. Ta'aan lka ne' kan', cha' lo'o ngulo suwi Ndiose 'in ne' cha' ka ne' kan' nten 'in Ni. “Su'we ti tyi'in wan” ndukwin Marku 'wan, kwi' Marku nu lka ña'an ti' ska sñiën'. ¹⁴ Chkwi' su'we wan lo'o nchga ta'a wan; xñi wan ynin ta'a wan tyukwi ti tiye wan, cha' chañi su'we 'a nka tiyeañ ña'aan 'in ta'aan.

Ti kwi' Ni ku'ni Ni cha' tiin ti tyi'in kasiya 'in nchga wan nu ndi'in cha' 'wan lo'o Krixtu.

**Cha' su'we nu nchkwi' cha' 'in Jesucristo nu
nka x'naan
New Testament in Chatino, Western Highland
(MX:ctp:Chatino, Western Highland)**

copyright © 1992 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chatino, Western Highland

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chatino, Zona Alta Occidental [ctp], Mexico

Copyright Information

© 1992, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chatino, Western Highland

© 1992, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
de5120df-8f34-5747-88ef-b19cf963f07d